

Οι περίοδοι της δημιουργίας Θεών κατ' εικόνα του Ανάρχου Πατρός

/ [Πεμπτουσία](#)

Βάπτισμα, Χάρη, Υιοθεσία

Σκέψεις στο απόσπασμα 40, 1 του Κατηχητικού Λόγου
του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης

Ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης στο απόσπασμα του Κατηχητικού του λόγου που εξετάζουμε αναφέρεται σε δύο κεντρικά σημεία της Χριστιανικής ζωής, πότε και πως η χάρη του Βαπτίσματος είναι ενεργή και διατηρείται στον άνθρωπο και για την κλήση του πιστού στην υιοθεσία από τον Θεό Πατέρα.

Ο Άγιος κάνει την εξής τολμηρή δήλωση: «Ει δε το λουτρόν (το βάπτισμα) μεν επαχθείη τω σώματι, η δε ψυχή τας εμπαθείς κηλίδας μη απορρίψοιτο· αλλ' ο μετά βίος συμβαίνει τω αμυήτω βίω, καν τολμηρόν ειπείν η λέξω, και ουκ αποτραπήσομαι, ότι επί τούτων το ύδωρ, ύδωρ εστίν ουδαμού της δωρεάς του αγίου Πνεύματος επιφανείσης τω γινομένω...», με την οποία καταδεικνύει την «προς το κρείττον μεταβολήν» που πρέπει να επιφέρει το άγιο Βάπτισμα στη ζωή του πιστού. Αν δεν λάβει χώρα αυτή η αισθητή αλλαγή στη ζωή του ανθρώπου από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, τότε «τούτου μάταιος η θρησκεία». Αν η ζωή του παραμένει η ίδια με αυτή που είχε πριν το Βάπτισμα, τι χρειαζόταν να πεθάνει «δια του Βαπτίσματος», όπως λέει και ο άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας;

«Το Βάπτισμα είναι ακριβώς το να γεννηθούν οι άνθρωποι κατά Χριστόν και το ν' αποκτήσουν την ύπαρξή τους και να λάβουν την πνευματική τους υπόσταση, ενώ προηγουμένως ήταν στο μηδέν». Ο άνθρωπος αναγεννάται πνευματικά με τη χάρη του Βαπτίσματος, γίνεται κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος και δοχείο της χάριτος. Ο Θεός εναποθέτει σε αυτόν με τη σφραγίδα της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος το τάλαντο, το οποίο ο πιστός καλείται να φυλάξει και να αυξήσει κατά τη διάρκεια της επίγειας ζωής του.

Στην αρχή της ιεράς ιστορίας ο Δημιουργός έβαλε τον Αδάμ στον κήπο της Εδέμ να εργάζεται και να φυλάττει αυτόν. Τώρα με το μυστήριο του Βαπτίσματος ο άνθρωπος ενώνεται εκ νέου με τη θεία φύση, όπως αυτή ήταν όταν πλάσθηκε από τον Κύριο. Ο πιστός καθίσταται ικανός να εργάζεται τις εντολές του Θεού και έτσι να φυλάττει τη χάρη του Αγίου Πνεύματος που έλαβε και με την ευγνωμοσύνη για τη άμετρη αυτή δωρεά προς τον Δεσπότη Κύριο να ελκύει αφθονότερη.

Μερικοί Πατέρες της Εκκλησίας χωρίζουν τη ζωή του ανθρώπου σε περιόδους σύμφωνα με την αποδοχή της χάριτος και την πάλη για τη διαφύλαξή της. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς στην ιστ' ομιλία του, για παράδειγμα, μιλάει για το τρίπτυχο της ανακαινίσεώς μας, την αρχή με τη χάρη του λουτρού της παλιγγενεσίας, τη δεύτερη πτυχή με τη ζωή σύμφωνα με το Ευαγγέλιο, κατά την οποία τρέφεται, αυξάνεται και ανακαινίζεται καθημερινά ο κατά Θεόν άνθρωπος και την Τρίτη πτυχή, η οποία είναι η τελειότητα που θα έρθει στους πιστούς με την υιοθεσία, που

μετά την ανάσταση των νεκρών θα είναι τέλεια και βεβαιότατη.

Στο ποίημα του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου «Τρεις γεννήσεις» διαβάζουμε:

Δεν είναι μόνο αυτή η γέννηση των καημένων των ανθρώπων

που έρχεται από σάρκα και αίμα·

αφού είναι θνητοί που γεννιούνται εδώ και πεθαίνουν τόσο γρήγορα·

αυτή είναι βέβαια η πρώτη.

Έπειτα είναι το βάπτισμα του Αγίου Πνεύματος·

όταν το φως Του κατεβαίνει στους βαπτιζόμενους εν ύδατι

Η τρίτη πάλι μας γεννά από τα δάκρυα και τους πόνους μας·

που καθαρίζουν την εικόνα μας από τους σπίλους της φαυλότητας.

Στη μια γεννιέσαι απ' τους πατέρες σου· στην άλλη γίνεσαι παιδί του Θεού

και στην τρίτη ο ίδιος είσαι ο γεννήτορας· όσο η ζωή σου ακολουθεί το άγιο Φως.

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος αναφέρεται αρχικά στη φυσική γέννηση από τους φυσικούς γονείς, έπειτα στην δεύτερη πνευματική γέννηση στην κολυμβήθρα από τον αληθινό Πατέρα και τελικά στην τρίτη άνωθεν αναγέννηση με τον προσωπικό και θεληματικό αγώνα του ανθρώπου και τη μαθητεία σε Αυτόν που είναι το άγιο Φως. Τότε ο άνθρωπος «ου μη περιπατήσει εν τη σκοτία» πλέον.

Επόμενος τοις αγίοις Πατράσι ο Γέροντας Σωφρόνιος σε μία του επιστολή γράφει: «Σκέφτομαι, είμαι βέβαιος, ότι στην πράξη δημιουργίας θεών κατ' εικόνα του Ανάρχου Πατρός υπάρχουν τρεις περίοδοι. Πρώτη είναι η γέννηση του ανθρώπου από τους κατά σάρκα γονείς του. Δεύτερη, η γέννηση στην κολυμβήθρα του βαπτίσματος και στη συνέχεια η ανατροφή στην πίστη. Τρίτη, άκρως σπουδαία, είναι ο αγώνας του ίδιου του ανθρώπου να αφομοιώσει τη δωρεά του Θεού και να προσδιορισθεί στο επίπεδο της αιωνιότητας, σύμφωνα με τη θεωρία μας για τον Αιώνιο Πατέρα μας... Από την πίστη του στην αληθινή δυνατότητα να πραγματωθεί στο είναι μας το Ευαγγέλιο του Χριστού για την υιοθεσία μας, εξαρτάται ο αιώνιος προορισμός του ανθρώπου».

[Συνεχίζεται]

1. Γρηγορίου Νύσσης, *Λόγος Κατηχητικός*, PG 45 101B-104C.
2. *Ιακ.* 1,26.

3. Βλ. Αγ. Νικολάου Καβάσιλα, *Η μυστική εν Χριστώ ζωή*, Ι. Ησυχαστήριον Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, Κουφάλια, 1990, σ. 80.
4. *Ρωμ.* 6,4.
5. *Η μυστική εν Χριστώ ζωή*, σ. 59.
6. Βλ. Ιερομονάχου Γρηγορίου, *Το Άγιον Βάπτισμα*, Ι. Κουτλουμουσιανόν Κελλίον, Αγ. Ιωάννης Θεολόγος, 1989, σ. 158-159.
7. Γρηγορίου Παλαμά, *Ομιλία ΙΣΤ 34-36*, ΕΠΕ 9, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς, Θεσσαλονίκη, 1985, σσ. 470-475.
8. TLG (ο6 2) Οσ. 2Q
9. Βλ. *Ιωάν.* 8,12
10. Με τη φράση αυτή εισάγεται ο όρος της Συνόδου της Χαλκηδόνας. Βλ. Mansi, τομ. VII, 116.
11. Αρχιμ. Σωφρονίου, *Γράμματα στην Ρωσσία*, Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ, ² 2009, σ. 132.